

Petr Scholz ve své práci zkoumá, jakým způsobem moderní technologie a nová média ovlivňují naše vnímání, způsob myšlení a tvořivost. Sleduje nové znaky, které přinášejí do uměleckých děl, jejich strukturní povahu a účinky, vyplývající takto ze vztahů mezi nimi vzhledem k celku, který s těmito novými prostředky získává dynamickou povahu. Zjišťuje důvody, ze kterých tyto znaky vznikají, zkoumá jejich nové formy a pokouší se nastínit proměny, k nimž vedou. Hledá souvislosti mezi novými znaky ve výtvarném umění a v hudbě.

Koncept strukturního celku, složeného z relací elementů a dynamického ve své proměně, definoval zřetelně Jan Mukařovský a autor bakalářské práce jej uvádí na s. 7. V předložené práci je otázkou, co chápat jako element a co jako celek. Na str. 11 je věta, která celý přístup znejasňuje a zasloužila by si vysvětlit při obhajobě: „Tímto začíná na povrch vyplývat hned několik z více elementů, které jsou pro současné vizuální umění příznačné, jsou jimi *světelný bod, generativnost* a s ní související *náhoda*.“

Dále už je práce konzistentní – v intencích Viléma Flussera rozebírá autor časoprostorové uplatnění světelného bodu v obraze v nových médiích a jeho možnosti. Odkazuje na předchozí objevy Paula Cézanna v oblasti rozkladu obrazu na relace elementů a jeho inspiraci pro relační stavbu obrazu v kubismu, futurismu a konečně i orfismu, který je v hledáčku autora právě za účelem sledování vztahů mezi obrazovými a zvukovými elementy. Vztah mezi nim nahlíží také ve filmech Normana McLarena. Pozornost věnuje vstupu tzv. chybové estetiky do umění (glitch¹, poškození a neúplnosti), které přináší technická nedokonalost při reprodukci a zpracování velkého počtu dat. V souvislosti s možností strojů generovat výsledné obrazy podle zadaných složitých algoritmů, s nejasným vědomím o povaze výsledků nebo s estetickými předsudky, které by takový obraz neumožnily vytvořit, nastiňuje trochu utopicky i otázku autorství takovýchto uměleckých děl.

V kapitole Inovace elementů v současné hudbě se projevuje osobní zainteresovanost a zkušenosti tvůrce takové hudby, jeho znalost její historie i soudobého kontextu. Práce, založená na konceptu relací elementů umožňuje jak systémově popsat změny v hudební oblasti, tak vztahy, v nichž naopak obraz je generátorem zvukových výstupů.

Autor prokazuje ve své práci široce založené znalosti, pod jejich vlivem však chtěl řešit v rozměru bakalářské práce problém vyžadující mnohem hlubší výzkum a mnohem větší prostor, někde se uchyluje proto k myšlenkovým zkratkám, které by bylo vhodné hlouběji zargumentovat. Přes uvedené výtky je však třeba ocenit a podpořit tuto snahu pojmut téma v co nejširších mezích: přestože v některých případech autorovy závěry nedosáhly ještě systémových souvislostí, prokazují na druhé straně, několik inspirativních podnětů.

¹ Zajímavý v této souvislosti je výzkum významu zvuků, o kterém autor referuje (s. 40) – zpěv ptáků jako oblíbený – 93 % starších, mladých pouze 46 %, 14 % dokonce jako otravný – naopak je konstatován pozitivnější přístup mladé generace k neperiodickým zvukům.

Z nejdůležitějších např. zda v Mukařovského definici struktury máme elementy chápat v jisté homogenitě jejich úrovně (strukturní rovina barevných skvrn vůči obrazu) nebo zda se klonit k představě o různých rovinách interakcí ve struktuře obrazu. Zajímavá je také konkretizace vztahu rychlosti pohybu a nižší možnosti vnímat tvarové celky (s. 11). Práce může být také inspirací k otázce, co v které době malířství by při tomto přístupu mohlo být považováno za obrazový element.

Navrhuji hodnocení velmi dobře.

Jaroslav Vančát

16. 1. 2017